EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2024 07 08
COM(2024) 516 final

2024/0175 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl perviršinio deficito Slovakijoje

2024/0175 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl perviršinio deficito Slovakijoje

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 126 straipsnio 6 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdama į Slovakijos pateiktas pastabas,

kadangi:

1. pagal SESV 126 straipsnį, valstybės narės turi vengti perviršinio valdžios sektoriaus deficito;

2. Stabilumo ir augimo paktas grindžiamas patikimų valstybės finansų tikslu kaip priemone sudaryti geresnes sąlygas kainų stabilumui ir tvirtam, tvariam bei integraciniam augimui, grindžiamam finansiniu stabilumu, ir taip padeda siekti Sąjungos tvaraus augimo bei užimtumo tikslų;

3. pagal SESV 126 straipsnyje nustatytą perviršinio deficito procedūrą (PDP), kuri paaiškinta Tarybos reglamente (EB) Nr. 1467/97 dėl perviršinio deficito procedūros įgyvendinimo paspartinimo ir paaiškinimo ([1]) (kuris yra Stabilumo ir augimo pakto sudėtinė dalis), numatyta galimybė priimti sprendimą dėl perviršinio deficito susidarymo. Prie Europos Sąjungos sutarties ir SESV pridėtame Protokole Nr. 12 dėl perviršinio deficito procedūros nustatytos papildomos nuostatos, susijusios su perviršinio deficito procedūros įgyvendinimu. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 479/2009 ([2]) nustatytos išsamios taisyklės ir terminų apibrėžtys, susijusios su tų nuostatų taikymu. Į 2024 m. balandžio 30 d. įsigaliojusią ES reformuotą ekonomikos valdymo sistemą įtrauktas Tarybos reglamentas (ES) 2024/1264, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1467/97. Vykdant reformą taisyklės, susijusios su perviršinio deficito procedūra dėl deficito kriterijaus nesilaikymo, iš esmės liko nepakeistos, o valstybių narių, kurių valdžios sektoriaus skolos santykis viršija 60 % BVP, atveju vykdant perviršinio deficito procedūrą dėl skolos kriterijaus nesilaikymo daugiausia dėmesio bus skiriama nuokrypiams nuo grynųjų išlaidų plano, kurį Taryba nustatys pagal Reglamentą (ES) 2024/1263 remdamasi vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniais struktūriniais planais, kuriuos turi pateikti valstybės narės. Šis Tarybos sprendimas susijęs tik su valdžios sektoriaus deficito ir bendrojo vidaus produkto (BVP) santykio viršijimu, palyginti su 3 % BVP pamatine verte;

([1]) OL L 209, 1997 8 2, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/2024-04-30.
([2]) OL L 145, 2009 6 10, p. 1.

4. vadovaujantis SESV 126 straipsnio 5 dalimi, jei Komisija mano, kad valstybėje narėje yra susidaręs arba gali susidaryti perviršinis deficitas, ji turi pateikti nuomonę tai valstybei narei ir apie tai informuoti Tarybą. Atsižvelgdama į savo pagal SESV 126 straipsnio 3 dalį priimtą pranešimą ir į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę, priimtą pagal SESV 126 straipsnio 4 dalį, Komisija padarė išvadą, kad Slovakijoje yra susidaręs perviršinis deficitas. Todėl 2024 m. liepos 8 d. Komisija pateikė Slovakijai tokią nuomonę ir apie tai atitinkamai informavo Tarybą ([3]);

5. SESV 126 straipsnio 6 dalyje nurodyta, kad Taryba, prieš priimdama sprendimą, ar yra susidaręs perviršinis deficitas, turi apsvarstyti ir bendrai įvertinti visas pastabas, kurias atitinkama valstybė narė pageidauja pateikti. Slovakijos atveju, atlikus bendrą vertinimą, daromos toliau pateiktos išvados;

6. remiantis 2024 m. balandžio 22 d. Eurostato patvirtintais duomenimis ([4]), 2023 m. Slovakijos valdžios sektoriaus deficitas siekė 4,9 % BVP, o valdžios sektoriaus skola – 56,0 % BVP. Komisijos pranešime pagal SESV 126 straipsnio 3 dalį teigiama, kad Sutartyje nustatytą 3 % BVP pamatinę vertę viršijantis deficitas 2023 m. nėra išimtinis, nes jo nelėmė nei neįprastas įvykis, nei didelis ekonomikos nuosmukis, kaip tai suprantama Stabilumo ir augimo pakte. 2023 m. Slovakijos realusis BVP padidėjo 1,6 % BVP (2022 m. BVP augimas siekė 1,9 %). Sutarties pamatinės vertės perviršis taip pat nėra laikinas, remiantis Komisijos 2024 m. pavasario prognoze, kurioje numatoma, kad valdžios sektoriaus deficitas 2024 ir 2025 m. išliks didesnis nei 3 % BVP. Apibendrinant galima teigti, kad 2023 m. deficitas viršijo Sutartyje nustatytą 3 % BVP pamatinę vertę ir nebuvo jai artimas. Perviršis nelaikomas išimtiniu, kaip nurodyta Sutartyje ir Stabilumo ir augimo pakte, ir nėra laikinas. Taigi Sutartyje ir Reglamente (EB) Nr. 1467/97 apibrėžtas deficito kriterijus *prima facie* yra neįvykdytas;

7. remiantis 2024 m. stabilumo programa, planuojama, kad Slovakijos valdžios sektoriaus deficitas 2024 m. pasieks 5,9 % BVP. Tai patvirtina Komisijos 2024 m. pavasario prognozė ([5]), kurioje taip pat nurodyta, kad deficitas siekia 5,9 % BVP, t. y. viršija Sutartyje nustatytą 3 % BVP pamatinę vertę ir nėra jai artimas. Deficito padidėjimas, palyginti su 2023 m., daugiausia atspindi tolesnį esamų paramos dėl energijos kainų priemonių taikymą ir naujas priemones, dėl kurių didėja išlaidos, pvz., nuolatinį 13-osios pensinės išmokos didinimą, didesnes sveikatos priežiūros išlaidas, naujos Turizmo ir sporto ministerijos sukūrimą, Švietimo įstatymo pakeitimą, kuriuo nustatoma juridinė teisė vyresniems nei 3 metų vaikams būti priimtiems į vaikų darželį ir gerinamos vaikų, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, teisės, taip pat veiklos rezultatais grindžiamų sutarčių įvedimas viešuosiuose universitetuose;

8. pagal SESV 126 straipsnio 3 dalį pateiktame pranešime Komisija pagal SESV 126 straipsnio 3 dalies reikalavimus taip pat išanalizavo visus svarbius veiksnius. Kaip nustatyta Reglamento (EB) Nr. 1467/97 2 straipsnio 4 dalyje, jeigu valstybės skolos santykis su BVP neviršija pamatinės vertės, priimant sprendimą dėl perviršinio deficito susidarymo bus atsižvelgiama į svarbius veiksnius. Apskritai svarbūs

([3]) Visi su PDP susiję Slovakijai skirti dokumentai pateikti https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/closed-excessive-deficit-procedures/slovakia_en.

([4]) Eurostato euro rodikliai, paskelbti 2024 m. balandžio 22 d. Daugiau žr.: https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-euro-indicators/w/2-22042024-AP.

([5]) 2024 m. pavasario Europos ekonominė prognozė, *European Economy, Institutional Paper*, Nr. 286, 2024 m. gegužės 15 d.

veiksniai, išnagrinėti pagal SESV 126 straipsnio 3 dalį parengtame pranešime, vertinami kaip sunkinantys. Apsvarsčius šiuos svarbius veiksnius išvada, kad Sutartyje nustatytas deficito kriterijus nėra įvykdytas, nesikeičia;

9. atsižvelgdama į 2024 m. rugsėjo 20 d. terminą, iki kurio turi būti pateiktas nacionalinis vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinis struktūrinis planas pagal Reglamento (ES) 2024/1263 36 straipsnį, Taryba atkreipia dėmesį į tai, kad kitas procedūros etapas (t. y. Komisijos rekomendacija dėl Tarybos rekomendacijos pagal SESV 126 straipsnio 7 dalį dėl perviršinio deficito ištaisymo) vyks tuo pačiu metu, kai bus teikiamos Komisijos nuomonės dėl euro zonos valstybių narių biudžeto planų projektų pagal Reglamento (ES) Nr. 473/2013 7 straipsnį. Taikant šį metodą galima užtikrinti biudžeto reikalavimų pagal perviršinio deficito procedūrą ir koregavimo plano, nustatyto vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniuose struktūriniuose planuose, nuoseklumą. Kad vykdant perviršinio deficito procedūrą toks nuoseklumas būtų užtikrintas ir kartu būtų išvengta priežiūros spragų, valstybių narių vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniai struktūriniai planai turi būti pateikti laiku. Šis tvarkaraštis yra išskirtinis ir susijęs su perėjimu prie naujos sistemos, todėl nesukuria precedento. Taryba taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad, jei vidutinės trukmės laikotarpio planas nebus pateiktas laiku, Komisijos rekomendacijoje dėl Tarybos rekomendacijos pagal 126 straipsnio 7 dalį bus atsižvelgta į pagal Reglamentą (ES) 2024/1263 nustatytą orientacinę trajektoriją, kurią Komisija perdavė valstybei narei,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Atlikus bendrą vertinimą nustatyta, kad Slovakijoje yra susidaręs perviršinis deficitas, nes nesilaikoma deficito kriterijaus.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Slovakijos Respublikai.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė